

Vene keel

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Vene keele õppimist alustatakse II kooliastmes.

Põhikooli vene keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

II kooliaste

1. Õppesisu

- Mina ja teised.
- Enese ja kaaslaste tutvustus; enesetunne, välimuse kirjeldus, ühised tegevused.
- Kodu ja lähiümbus
- Pereliikmed ja sugulased, pereliikmete tegevusalad; kodu asukoht.
- Kodukoht Eestis.
- Riik, pealinn, rahvused; aastaajad ja ilm
- Igapäevaelu. Õppimine ja töö
- Lihtsamad tegevused kodus ja koolis ning nendega seonduvad esemed.
- Vaba aeg.
- Lemmiktegevused ja eelistused.

2. Õppetegevus:

- Oluline on äratada huvi uue keele ja kultuuri vastu.
- Esiplaanil on kuulamis- ja rääkimisoskuse arendamine ning õigete häälduharjumuste kujundamine. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis, rakendades aktiivõppemeetodeid ning mängulisust.
- Lugemisoskust arendatakse lihtsate tekstidega ning kirjutamisoskust mudelkirjutamisega.

3. Õpitulemused

II kooliastme lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele kultuuriruumist;
- 5) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 6) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse hea tase 6. klassi lõpus:

Kuulamine

Õpilane tunneb väga aeglaselt ja selges sidusas kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid; arusaamist toetab pildimaterjal. Reageerib pöördumistele adekvaatselt (nt tervitused, tööjuhised). Tunneb rahvusvaheliselt kasutatavaid lähedase hääldusega sõnu (nt hamburger, film, takso, kohv)

Õpilane saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi. Vajab kordamist, osutamist, piltlikustamist vms.

Lugemine:

Õpilane tunneb õpitava keele tähemärke. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad (sh rahvusvaheliselt kasutatavad) ja fraasid. Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses; arusaamist võib toetada pildimaterjal.

Loeb lühikesi lihtsaid tekste (nt ürituste kavad, postkaardid, meilid, kuulutused, sildid, teeviidad, lühiankeedid, -küsimustikud, -teated, -sõnumid) ja leiab neist vajaliku faktiinfo.

Saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhistest. Lugemise tempo on väga aeglane, teksti mõistmiseks võib vaja minna korduvat lugemist. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku.

Rääkimine

Oskab vastata väga lihtsatele küsimustele ning esitada samalaadseid küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires. Vajab vestluskaaslase abi, võib toetuda emakeelele ja žestidele.

Õpilane oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. Saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega; vajab vestluskaaslase abi. Hääldusvead võivad põhjustada arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.

4. Hindamine

II kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal trimestril saab õpilane tagasisidet kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta.

III kooliaste

1. Õppesisu

II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

- Mina ja teised.
- Võimed, tugevused ja nõrkused; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teistega arvestamine.
- Kodu ja lähiümbrus.
- Perecondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine.
- Kodukoht Eesti.
- Loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ja maal;
- Eesti vaatamisväärsused.
- Riigid ja nende kultuur.
- Õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid ja nende lühiiseloostus, tuntumate riikide nimetused, rahvad, keeled.
- Igapäevaelu. Õppimine ja töö.
- Tervislik eluviis ja toitumine, suhtlemine teeninduses, turvalisus; õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ja kutsevalik; töökohad.

- Vaba aeg.
- Kultuuriline mitmekesisus; kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid ja reklaam.

2. Õppetegevus:

Õpetuse eesmärk on julgustada õpilast võõrkeeles suhtlema. Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjaliku suhtluse mahtu. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilased õpivad lähenema keeleõppele analüüsisvalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste õpitulemustega osaoskustes.

KIRI JA HÄÄLDUS

- Vene tähestik.
- Nimede kirjutamine vene ja eesti keeles, translitereerimisreeglid. Tähemärkide häälikuline tähendus. Sõnarõhk. Täishäälikute hääldamine eel- ja järelrõhulistes silpides, reduktsioon.
- Kaashäälikud. Sisihäälikute hääldamine.
- Häälikute sarnastumine: helilised/helitud, palataalsed/mittepalataalsed.
- Sõnarõhk tegusõna быть vormides.
- Sõnarõhu muutumine nimisõnade nimetava käände mitmuse vormi moodustamisel.
- Sõnarõhu muutumine nimisõnade käänamisel.
- Sõnarõhu muutumine tegusõnade vormides.

NIMISÕNA

- Grammatiline sugu: naissoost nimisõnad –a/-я-lõpuga; meessoost sõnad, mille lõpus on kaashäälik või –й ja -a/-я (папа, дедушка, дядя); kesksõost sõnad -o/-e-lõpuga.
- Nimisõnade mitmuse nimetava käände moodustamine (ы- ja и-lõpulised meessoost ja naissoost sõnad; а- ja я –lõpulised kesksõost ja meessoost sõnad).
- Mees- ja naissoost sõnad, mille lõpus on –ь.
- Naissoost sõnad, mille lõpus on- ия (nt Эстония, история, гимназия).
- Kesksõost sõnad имя ja время; kesksõost sõnad, mille lõpus on –ие (nt задание).
- Üldsoost nimisõnad (nt сирота, коллега, умница).
- Käänete nimetused ja küsimused. Sageli kasutatavad käändumatud sõnad (nt евро, кино, метро, пальто).
- Käändkonnad; nimisõna käändelõpud ainsuses (I ja II käändkond).
- Родительный: k uuluvuse väljendamine (nt книга брата, отец Кристины); eitus нет sõnaga, koha tähistamine (küsimus откуда? ja vastus eessõnade из ja с abil).
- Предложный: sise- ja väliskohatähistamine (küsimus где? Ja vastus в ja на eessõnade abil).
- Винительный: sise- ja väliskoha tähistamine (küsimus куда? ja vastus eessõnade в ja на abil); otsese tegevuse objekti tähistamine (nt tegusõnadega видеть, читать, любить).
- Дательный: käändevormide kasutamine eessõnata; tegusõnadega желать, верить, помогать;
- Kuid желать чего? Р.п.; верить во что? В.п.
- Творительный käändevormide kasutamine eessõnata.

OMADUSSÕNAD

- Omadussõna lõpud ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes (tüve lõpphäälik palataliseerimata/palataliseeritud; küsimused какой? какая? какое? какие?).
- Omadussõna ühildumine nimisõnaga ainsuse ja mitmuse nimetavas käändes.
- Omadussõnade käänamine ainsuses sõltuvalt sõna tüvest (tüve lõpuhäälik palataalne/mittepalataalne).
- Omadussõna võrdlusastmete moodustamine.

TEGUSÕNA

- Tegusõna быть: oleviku Ø- vorm; mineviku vormi moodustamine; tuleviku vormid: ainsuse/mitmuse pöördelõpud.
- Eitav : Я не играю, Мальчик не играет, Мы не играем jne).
- Tegusõnade pööramine (olevik ja tulevik).
- Mineviku vormide moodustamine.
- I pöördkond (еть-, ать-, ять- lõp ulised tegusõnad) ja II pöördkond (ить-лõpulisel tegusõnad).
- Enesekohased tegusõnad ja nende pöördvormid (nt интересоваться, находиться); tegusõnade просыпаться, причёсываться, заниматься, находиться, мыться, умываться, одеваться, начинаться, кончаться pööramine.
- Verbirektsioon (käänete каура).
- Tingiv kõneviis ja selle vormi moodustamine.
- Käskiv kõneviis ja selle vormi moodustamine.

ASESÕNA

- Isikulised asesõnad.
- Isikuliste asesõnade käänamine.
- Omastavate asesõnade käänamine.
- Näitavad asesõnad ja nende käänamine.

MÄÄRSÕNA

- Lubamine ja keelamine (можно, нельзя). Hinnangut väljendavad määrsõnad (хорошо, плохо).
- Määrsõnade здесь, тут, там kasutamine.
- Määrsõnade moodustamine omadussõnadest.

ARVSÕNA

- Põhiarvsõnad. Küsimus сколько лет? ja vastus (nimisõnaga год, года/лет).
- Järgarvsõnad.

ABISÕNAD

- Rinnastavad sidesõnad и, а, но.
- Eitussõna нет (nt нет отца, мамы, книги).
- Eessõnade в, на, из, с kasutamise (koha tähistamiseks).
- Eraldusseose väljendamine sidesõnaga или.

LAUSE STRUKTUUR

- Küsimused Кто это? Что это? ja vastused.
- Küsimused Кто это был? Что это было? ja vastused.
- Subjekti ja predikaadi tähistamine (Я играю, ты играешь, он/она играет, мы играем, вы играете, они играют; Мальчик играет, Дети играют jne).
- Lihtlause: koordineerimine aluse ja öeldise vahel.
- Lihtöeldis ja öeldistäide (nimisõna nimetavas käändes, määrsõna, isikuline asesõna).
- Küsimus где? ja vastus (määrsõnade здесь, тут, там kasutamine, предложный kääne).
- Öeldistäide (nimisõna творительный käändes).
- Küsimus куда? ja vastus (винительный kääne).
- Küsimus откуда? ja vastus (родительный kääne).
- Küsimused чей? чья? чьё? чьи? ja vastused (possessiivsete asesõnade kasutamine, родительный kääne).
- Küsimus когда? какого года? в каком году? ja vastused (nädalapäevad, kuud, kellaeg, aasta).

3. Õpitulemused

III kooliastme lõpetaja :

- 1) tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- 2) saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- 3) mõistab õpitud temaatika piires olulist;
- 4) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 5) hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
- 6) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 7) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohendab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase põhikooli lõpus:

Kuulamine

Õpilane suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot. Saab aru olmesfääris kuuldu üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis). Vajab sageli kuuldu täpsustamist.

Lugemine

Õpilane loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ajakavad, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.

Rääkimine

Õpilane oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest. Tuleb toime olmesfääris suhtlemisega. Oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi. Suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemadel, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu. Kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist.

Kirjutamine

Õpilane oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast. Koostab lihtsaid isiklikke kirju. Oskab kasutada sidesõnu aga, sest, et jt. Rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).

Grammatika korrektsus: Õpilane kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.

4. Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või integreeritult. Igal trimestril saab õpilane tagasisidet kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta.

Soovitav on kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (nt projektitööd, iseseisev lugemine jmt). Töid, mis sisaldavad kõigi osaoskuste kontrolli, on soovitatav III kooliastmes teha mitte rohkem kui 4 õppeaastas.